

GHID DE COMPLETARE A DECLARAȚIILOR DE AVERE ȘI DE INTERESE

AGENȚIA
NAȚIONALĂ DE
INTEGRITATE

AGENȚIA

CONSIDERAȚII GENERALE

Declarațiile de avere și interese:

- o Declarațiile de avere și declarațiile de interese reprezintă acte personale, putând fi rectificate numai în condițiile prevăzute de Legea nr. 176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative.
- o Declarațiile de avere se întocmesc pe propria răspundere, și cuprind drepturile și obligațiile declarantului, ale soțului/soției, precum și ale copiilor aflați în întreținere, în conformitate cu Anexa nr. 1 din Legea nr. 176/2010.
- o Declarațiile de interese se întocmesc pe propria răspundere, și cuprind funcțiile și activitățile prevăzute în Anexa nr. 2 din Legea nr. 176/2010.

Având în vedere prevederile art. 7 din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, „Ori de câte ori o normă în vigoare face trimitere la una sau mai multe infracțiuni prevăzute de Codul penal din 1969 sau de o lege specială modificată prin dispozițiile prezentei legi, trimiterea se consideră făcută la infracțiunea sau infracțiunile prevăzute de legea nouă, având aceleași elemente constitutive” și ale art. 502 alin. (2) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, „Trimiterile făcute prin alte acte normative la Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal, cu modificările și completările următoare, se consideră a fi făcute la prezentul cod” și faptul că formularele declarațiilor de avere și de interese sunt aprobate prin Legea nr. 176/2010, nu este permisă modificarea acestora de către declarant (exemplu: art. 292 din Codul penal; Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal).

Declarațiile de avere și declarațiile de interese completate potrivit anexelor nr. 1 și 2 se transmit Agenției **exclusiv prin intermediul platformei online** de declarare a averii și a intereselor, denumită în continuare **e-DAI**, gestionată de Agenție.

Până la data de 31 decembrie 2023, persoanele prevăzute la art. 1 alin. (1), **cu excepția celor prevăzute la art. 1 alin. (1) pct. 39**, completează și depun declarațiile de avere și de interese în format electronic, certificate cu semnătură electronică calificată sau cu semnătură olografă, și le trimit Agenției exclusiv prin intermediul e-DAI.

Începând cu data de 1 ianuarie 2024, persoanele prevăzute la art. 1 alin. (1), **cu excepția celor prevăzute la art. 1 alin. (1) pct. 39**, au obligația de a completa și depune declarațiile de avere și de interese în format electronic, certificate cu semnătură electronică calificată, prin intermediul e-DAI.

Când se depun declarațiile:

- o anual, până la data de 15 iunie;
- o în termen de 30 zile de la data numirii sau alegerii în funcție ori de la data începerii activității;
- o în termen de cel mult 30 zile de la data încheierii mandatului sau a încetării activității;
- o în termen de cel mult 30 zile de la data încetării suspendării din exercitiul funcției sau al demnității publice pentru o perioadă ce acoperă integral un an fiscal;
- o în perioada detașării sau delegării, persoanele care sunt obligate să depună declarații de avere și declarații de interese le depun la instituția de la care au fost delegate sau detașate;
- o persoanele care candidează pentru funcțiile de Președinte al României, deputat, senator, membru din România în Parlamentul European, consilier județean, consilier local sau primar sunt obligate să își declare averea și interesele. **Declarațiile de avere și de interese se depun la Biroul Electoral Central** sau, după caz, la biroul electoral de circumscripție, odată cu declarația de acceptare a candidaturii, în două exemplare **(în format hârtie, fără utilizarea e-DAI)**.

Rectificarea declarațiilor de avere și de interese:

- o la inițiativa persoanei responsabile cu implementarea prevederilor referitoare la declarațiile de avere și declarațiile de interese - persoanele responsabile vor recomanda rectificarea declarațiilor în termen de 10 zile de la primirea acestora, dacă sesizează deficiențe în completarea acestora. Recomandarea privind rectificarea declarațiilor se face în scris și se transmite declarantului prin scrisoare recomandată sau se înmânează acesteia pe bază de semnătură de primire. Declarantul își poate rectifica declarația de avere și/sau declarația de interese, în termen de cel mult 30 de zile de la transmiterea recomandării;
- o la inițiativa declarantului: în termen de 40 de zile de la depunerea inițială a declarației de avere și/sau a declarației de interese;
- o declarațiile rectificate pot fi însoțite de documente justificative;
- o declarațiile rectificate, împreună cu eventualele documente justificative depuse, se trimit de îndată Agenției, prin intermediul e-DAI.

Atribuțiile persoanelor responsabile cu implementarea prevederilor referitoare la declarațiile de avere și declarațiile de interese, după numirea acestora de către conducătorul instituției/autorității și după îndeplinirea procedurii de înrolare, în e-DAI, cu această calitate, sunt:

- o primesc, înregistrează declarațiile de avere și declarațiile de interese prin intermediul e-DAI, cu respectarea legislației privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal, și eliberează la depunere o dovadă de primire;
- o îndeplinesc formalitățile de înregistrare în e-DAI a persoanelor prevăzute la art. 1 alin. (1), cu excepția celor prevăzute la pct. 39 *"Candidații pentru funcțiile de Președinte al României, deputat, senator, consilier județean, consilier local, președinte al consiliului județean sau primar"*;
- o acordă consultanță referitor la conținutul și aplicarea prevederilor legale privind completarea și depunerea declarațiilor de avere și a declarațiilor de interese persoanelor care au obligația depunerii acestora;
- o verifică evidențierea declarațiilor de avere și a declarațiilor de interese în registre speciale, cu caracter public, accesibile prin e-DAI, denumite Registrul declarațiilor de avere și Registrul declarațiilor de interese, ale căror modele au fost stabilite prin Hotărârea Guvernului nr. 175/2008 privind stabilirea modelelor Registrului declarațiilor de avere și Registrului declarațiilor de interese;
- o în vederea îndeplinirii atribuțiilor de evaluare, în conformitate cu prevederile art. 2¹ alin. (2), trimit Agenției declarațiile de avere și declarațiile de interese prin e-DAI, în termen de cel mult 10 zile de la primirea acestora;
- o generează prin intermediul e-DAI, după expirarea termenului de depunere, o listă cu persoanele care nu au depus declarațiile de avere și declarațiile de interese în acest termen și informează de îndată aceste persoane, solicitându-le un punct de vedere în termen de 10 zile lucrătoare. Lista definitivă cu persoanele care nu au depus în termen sau au depus cu întârziere declarațiile de avere și declarațiile de interese, însoțită de punctele de vedere primite, se transmite Agenției până la data de 1 august a aceluiași an.
- o asigură afișarea și menținerea declarațiilor de avere și ale declarațiilor de interese, prevăzute în anexele nr. 1 și 2, pe pagina de internet a instituției, în termen de cel mult 30 de zile de la primire, prin anonimizarea adresei imobilelor declarate, cu excepția localității unde sunt situate, adresei instituției care administrează activele financiare, a codului numeric personal, precum și a semnăturii olografe. Declarațiile de avere și declarațiile de interese se

păstrează pe pagina de internet a instituției și a Agenției pe toată durata exercitării funcției sau mandatului și 3 ani după încetarea acestora și se arhivează potrivit legii.

DECLARAȚIA DE AVERE

În declarația de avere, se indică numele, prenumele, inițiala tatălui și codul numeric personal al declarantului și adresa de domiciliu a declarantului.

În rubrica privitoare la funcția declarantului se va introduce funcția prevăzută în ordinul, decizia sau actul administrativ de numire.

Pentru angajator, se precizează denumirea integrală a instituției.

Precizăm că, pentru persoanele care candidează pentru funcțiile de Președinte al României, deputat, senator, membru din România în Parlamentul European, consilier județean, consilier local sau primar, rubrica privitoare la funcția declarantului va fi completată astfel:

- ☐ „Candidat Președinte al României”;
- ☐ „Candidat deputat”;
- ☐ „Candidat senator”;
- ☐ „Candidat europarlamentar”;
- ☐ „Candidat consilier județean”;
- ☐ „Candidat consilier local”;
- ☐ „Candidat primar”.
- ☐ Persoanele care candidează pentru funcțiile menționate mai sus vor completa instituția în mod corespunzător, ex.: candidat primar – Primăria comunei X, județul Y.

Atenție: Declarațiile de avere și de interese completate potrivit anexelor nr. 1 și 2 se depun la Biroul Electoral Central sau, după caz, la biroul electoral de circumscripție, odată cu declarația de acceptare a candidaturii, în două exemplare (în format hârtie, fără utilizarea e-DAI).

În declarația de avere, se vor introduce drepturile și obligațiile din țară și din străinătate ale declarantului și ale familiei sale. Prin familie se înțelege soțul, soția și copii aflați în întreținerea acestora. "Copii aflați în întreținere"¹ = copii în vârstă de până la 18 ani sau, dacă își continuă studiile, până la terminarea acestora, fără a depăși 26 de ani, precum și copii majori incapabili de muncă.

Declarațiile de avere se completează cu datele aferente anului fiscal anterior, în cazul veniturilor, și cu informațiile la data declarării, pentru celelalte capitole.

I. Bunurile imobile

I.1. Terenuri

Adresa = se va include adresa completă a terenului, urmând ca aceasta să fie anonimizată la publicare, pe site apărând exclusiv localitatea.

Categoria = se va include indicatorul corespunzător respectivului teren: (1) agricol; (2) forestier; (3) intravilan; (4) luciu apă; (5) alte categorii de terenuri extravilane, dacă se află în circuitul civil.

Atenție: imobilele prin destinație (ex.: ponton) se declară în același loc cu imobilul principal!

Anul dobândirii = se are în vedere anul dobândirii din titlul de proprietate.

Atenție: ante-contractele instituie, de regulă, o obligație de a face și **NU** sunt translativ de proprietate.

Suprafața = se include suprafața prevăzută în titlul de proprietate.

Cota parte = se include cota parte aparținând fiecărei persoane ale cărei bunuri sunt vizate de declarație (declarant, soț/soție și copii aflați în întreținere). Informația se preia din titlul de proprietate.

Mod de dobândire = conform titlului de proprietate (ex.: vânzare - cumpărare, moștenire, donație).

Titularul = la "titular", se menționează, în cazul bunurilor proprii, numele proprietarului (titularul, soțul/soția, copilul), iar, în cazul bunurilor în coproprietate, cota-parte și numele coproprietarilor.

¹ Definiția rezultă din interpretarea coroborată a art. 126 din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice și a art. 499 din Legea nr. 297/2009 Codul civil.

I.2. Clădiri

Adresa = se va include adresa completă a imobilului, urmând ca aceasta să fie anonimizată la publicare, pe site apărând exclusiv localitatea.

Categoria = se va include indicatorul corespunzător respectivei clădiri: (1) apartament; (2) casă de locuit; (3) casă de vacanță; (4) spații comerciale/de producție.

Atenție: dacă, în cazul apartamentelor, în titlul de proprietate se menționează și dreptul de proprietate privind terenul de sub construcție aferent respectivului apartament, acest drept se declară la secțiunea anterioară referitoare la terenuri!

Anul dobândirii = se are în vedere anul dobândirii din titlul de proprietate.

Atenție: ante-contractele instituie, de regulă, o obligație de a face și NU sunt translativ de proprietate.

Suprafața = se include suprafața prevăzută în titlul de proprietate.

Cota parte = se include cota parte aparținând fiecărei persoane ale cărei bunuri sunt vizate de declarație (declarant, soț/soție și copii aflați în întreținere). Informația se preia din titlul de proprietate.

Mod de dobândire = conform titlului de proprietate (ex.: vânzare - cumpărare, moștenire, donație).

Titularul = la "titular", se menționează, în cazul bunurilor proprii, numele proprietarului (titularul, soțul/soția, copilul), iar, în cazul bunurilor în coproprietate, cota-parte și numele coproprietarilor.

II. Bunuri mobile

II.1. Autovehicule/autoturisme, tractoare, mașini agricole, șalupe, iahturi și alte mijloace de transport care sunt supuse înmatriculării, potrivit legii

Natura = conform cărții de identificare sau certificatului de înmatriculare.

Marca = conform cărții de identificare sau certificatului de înmatriculare.

Nr. de bucăți = bunurile care au toate caracteristicile identice se declară grupat. Dacă cel puțin o caracteristică diferă, bunurile vor fi declarate separat.

Anul de fabricație = conform cărții de identificare sau certificatului de înmatriculare.

Modul de dobândire = conform titlului de proprietate (ex.: vânzare - cumpărare, moștenire, donație).

Atenție: ante-contractele instituie, de regulă, o obligație de a face și NU sunt translativ de proprietate! Bunurile achiziționate în sistem leasing se vor declara la Cap. V!

Natura	Marca	Nr. de bucăți	Anul fabricație	Modul de dobândire
Autoturism	Dacia	6	1992	vânzare-cumpărare
Autoturism	Dacia	1	1998	vânzare-cumpărare

II.2. Bunuri sub formă de metale prețioase, bijuterii, obiecte de artă și de cult, colecții de artă și numismatică, obiecte care fac parte din patrimoniul cultural național sau universal, a căror valoare însumată depășește 5.000 Euro

Notă: se vor menționa toate bunurile aflate în proprietate, indiferent dacă ele se află sau nu pe teritoriul României la momentul declarării.

Atenție: această rubrică se completează doar dacă valoarea însumată a bunurilor de acest tip depășește 5.000 Euro!

Descrierea sumară = se realizează de către declarant și poate include:

- o pentru metale prețioase - tipul metalului;
- o pentru bijuterii - materialul din care sunt fabricate și tipul acestora;
- o pentru obiecte de cult - tipul, eventual materialul și alte detalii de identificare;
- o pentru obiecte de artă - tipul, autorul, eventual colecția;
- o pentru colecții de artă - tipul și numele colecției, eventual autorii operelor care compun colecția;
- o pentru colecții de timbre - tipul de timbre colecționate;
- o obiecte care fac parte din patrimoniul cultural național sau universal - tipul, eventual materialul și alte detalii de identificare.

Anul dobândirii = conform actului de proprietate.

Valoarea estimată = legea nu cere declarantului să obțină evaluări certificate, ci doar să realizeze o estimare personală a valorii bunului.

III. Bunuri mobile, a căror valoare depășește 3.000 Euro fiecare, și bunuri imobile înstrăinate în ultimele 12 luni

Atenție: se vor declara bunurile înstrăinate în ultimele 12 luni anterioare datei de depunere a declarației! Doar pentru bunurile mobile înstrăinate există o limită valorică de 3.000 Euro fiecare, bunurile imobile înstrăinate trebuie declarate indiferent de valoare!

Natura bunului înstrăinat = conform actului de înstrăinare.

Data înstrăinării = conform actului de înstrăinare.

Persoana către care s-a înstrăinat = conform actului de înstrăinare.

Forma înstrăinării = conform actului de înstrăinare.

Valoarea = conform actului de înstrăinare.

IV. Active financiare

IV.1. Conturi și depozite bancare, fonduri de investiții, forme echivalente de economisire și investiție, inclusiv cardurile de credit, dacă valoarea însumată a tuturor acestora depășește 5.000 Euro

Notă: se vor declara inclusiv cele aflate în bănci sau instituții financiare din străinătate.

Atenție: această rubrică se completează doar dacă valoarea însumată a acestor active depășește 5.000 Euro. Dacă acest prag valoric e depășit, în declarație se vor include toate conturile, depozitele și instrumentele de investiție sau de economisire, indiferent de valoarea individuală a acestora!

Instituția care administrează și adresa acesteia = conform contractului.

Tipul = categoriile indicate sunt: (1) Cont curent sau echivalente (inclusiv card); (2) Depozit bancar sau echivalente; (3) Fonduri de investiții sau echivalente, inclusiv fonduri private de pensii sau alte sisteme cu acumulare (se vor declara cele aferente anului fiscal anterior).

Valuta = ex.: RON, EURO, USD, FRANCI ELVEȚIENI.

Deschis în anul = conform contractului.

Sold/valoare la zi = conform extrasului bancar de la data completării declarației.

IV.2. Plasamente, investiții directe și împrumuturi acordate, dacă valoarea de piață însumată a tuturor acestora depășește 5.000 Euro

Notă: se vor declara inclusiv investițiile și participările în străinătate.

Atenție: această rubrică se completează doar dacă valoarea însumată depășește 5.000 Euro.

Emitent titlu = se va preciza denumirea completă a entității.

Societatea în care persoana este acționar sau asociat = se va preciza denumirea completă a entității.

Beneficiar de împrumut = se va preciza numele persoanei fizice sau denumirea completă a persoanei juridice care a contractat un împrumut de la declarant.

Tipul = categoriile indicate sunt: (1) hârtii de valoare deținute (titluri de stat, certificate, obligațiuni); (2) acțiuni sau părți sociale în societăți comerciale; (3) împrumuturi acordate în nume personal.

Număr de titluri/cota de participare = așa cum rezultă din actul încheiat.

Valoare totală la zi = dacă este imposibil să se precizeze valoarea la zi, se va preciza ultima valoare cunoscută de către declarant și data la care această valoare era valabilă (ex.: la data cumpărării acțiunilor).

IV.3. Alte active producătoare de venituri nete, care însumate depășesc echivalentul a 5.000 Euro pe an

Notă: se vor declara inclusiv cele aflate în străinătate.

Atenție: această rubrică se completează doar dacă valoarea însumată depășește 5.000 Euro pe an.

V. Datorii: debite, ipoteci, garanții emise în beneficiul unui terț, bunuri achiziționate în sistem leasing și alte asemenea bunuri, dacă valoarea însumată a tuturor acestora depășește 5.000 Euro

Notă: se vor declara inclusiv pasivele financiare acumulate în străinătate.

Atenție: această rubrică se completează doar dacă valoarea însumată depășește 5.000 Euro!

Creditor = conform contractului (se va preciza denumirea completă a persoanei juridice sau numele și prenumele persoanei fizice care a acordat împrumutul).

Contractat în anul = conform contractului.

Scadent la = conform contractului.

Valoare = conform contractului.

VI. Cadouri, servicii sau avantaje primite gratuit sau subvenționate față de valoarea de piață, din partea unor persoane, organizații, societăți comerciale, regii autonome, companii/societăți naționale sau instituții publice românești sau străine, inclusiv burse, credite, garanții, decontări de cheltuieli, altele decât cele ale angajatorului, a căror valoare individuală depășește 500 Euro*)

Atenție: se exceptează de la declarare cadourile și tratațiile uzuale primite din partea rudelor de gradul I și II! Se vor declara inclusiv darurile de nuntă și darurile manuale, dacă valoarea individuală depășește 500 Euro!

Cine a realizat venitul = numele, prenumele: declarantul, soț/soție sau copii aflați în întreținere.

Sursa venitului: nume, adresă = se va identifica entitatea de la care a fost primit avantajul declarat.

Serviciul prestat/obiectul generator de venit = descrierea sumară a serviciului/obiectului care a generat avantajul declarat.

Venitul anual încasat = raportarea se face la anul fiscal anterior supus raportării.

VII. Venituri ale declarantului și ale membrilor săi de familie, realizate în ultimul an fiscal încheiat (potrivit art. 41 din Legea nr. 571/2003 - Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare)

Notă: se vor declara și veniturile din străinătate!

Atenție: Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, a fost abrogată. Potrivit art. 502 alin. (2) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, „Trimiterile făcute prin alte acte normative la Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal, cu modificările și completările următoare, se consideră a fi făcute la prezentul cod”.

Atenție: se va preciza valoarea exactă a fiecărui venit, NU se va face trimitere la alte înregistrări!

Cine a realizat venitul = numele, prenumele: declarantul, soț/soție sau copii aflați în întreținere.

Sursa venitului: nume, adresă = se va identifica entitatea de la care a fost primit venitul declarat, în sensul că se va menționa denumirea completă a angajatorului, precum și adresa acestuia.

Serviciul prestat/obiectul generator de venit = descrierea sumară a serviciului/obiectului care a generat venitul declarat.

Venitul anual încasat = raportarea se face la anul fiscal anterior supus raportării. Se va include venitul net.

VII.1. Venituri din salarii - se introduc informații cu privire la veniturile obținute din contracte de muncă (art. 76 alin. (1) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, „Sunt considerate venituri din salarii toate veniturile în bani și/sau în natură obținute de o persoană fizică rezidentă ori nerezidentă ce desfășoară o activitate în baza unui contract individual de muncă, a unui raport de serviciu, act de detașare sau a unui statut special prevăzut de lege, indiferent de perioada la care se referă, de denumirea veniturilor ori de forma sub care ele se acordă, inclusiv indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă acordate persoanelor care obțin venituri din salarii și asimilate salariilor”).

De asemenea, din interpretarea art. 76 alin. (2) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal rezultă că tot la această rubrică trebuie introduse informații privind:

- a) indemnizațiile din activități desfășurate ca urmare a unei funcții de demnitate publică, stabilite potrivit legii;
- b) indemnizațiile din activități desfășurate ca urmare a unei funcții alese în cadrul persoanelor juridice fără scop patrimonial;
- c) solda lunară acordată, potrivit legii;
- d) sumele din profitul net convenite administratorilor societăților, potrivit legii sau actului constitutiv, după caz, precum și participarea la profitul unității pentru managerii cu contract de management, potrivit legii;
- e) sume reprezentând participarea salariaților la profit, potrivit legii;
- f) remunerația obținută de directorii cu contract de mandat și de membrii directoratului de la societățile administrate în sistem dualist și ai consiliului de supraveghere, potrivit legii, precum și drepturile convenite managerilor, în baza contractului de management prevăzut de lege;

g) remunerația primită de președintele asociației de proprietari sau de alte persoane, în baza contractului de mandat, potrivit Legii nr. 230/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea asociațiilor de proprietari, cu modificările și completările ulterioare;

h) sumele primite de membrii fondatori ai societăților constituite prin subscripție publică;

i) sumele primite de membrii comisiei de cenzori sau comitetului de audit, după caz, precum și sumele primite pentru participarea în consilii, comisii, comitete și altele asemenea;

j) sumele primite de reprezentanții în organisme tripartite, potrivit legii;

k) indemnizația de delegare, indemnizația de detașare, inclusiv indemnizația specifică detașării transnaționale, prestațiile suplimentare primite de lucrătorii mobili prevăzuți în Hotărârea Guvernului nr. 38/2008 privind organizarea timpului de muncă al persoanelor care efectuează activități mobile de transport rutier, cu modificările ulterioare, precum și orice alte sume de aceeași natură, altele decât cele acordate pentru acoperirea cheltuielilor de transport și cazare, primite de salariați potrivit legislației în materie, pe perioada desfășurării activității în altă localitate, în țară sau în străinătate, în interesul serviciului, pentru partea care depășește plafonul neimpozabil stabilit astfel:

(i) în țară, 2,5 ori nivelul legal stabilit pentru indemnizație, prin hotărâre a Guvernului, pentru personalul autorităților și instituțiilor publice, în limita a 3 salarii de bază corespunzătoare locului de muncă ocupat;

(ii) în străinătate, 2,5 ori nivelul legal stabilit pentru diurnă, prin hotărâre a Guvernului, pentru personalul român trimis în străinătate pentru îndeplinirea unor misiuni cu caracter temporar, în limita a 3 salarii de bază corespunzătoare locului de muncă ocupat;

k¹) prestațiile suplimentare primite de salariați în baza clauzei de mobilitate potrivit legii, altele decât cele prevăzute la alin. (2) lit. k), pentru partea care depășește limitele prevăzute la alin. (41) lit. a);

l) indemnizațiile și orice alte sume de aceeași natură, altele decât cele acordate pentru acoperirea cheltuielilor de transport și cazare, primite de salariații care au stabilit raporturi de muncă cu angajatori nerezidenți, pe perioada delegării/detașării, după caz, în România, în interesul serviciului, pentru partea care depășește plafonul neimpozabil stabilit la nivelul legal pentru diurna acordată personalului român trimis în străinătate pentru îndeplinirea unor misiuni cu caracter temporar, prin hotărâre a Guvernului, corespunzător țării de rezidență a angajatorului nerezident de care ar beneficia personalul din instituțiile publice din România dacă s-ar deplasa în țara respectivă;

m) indemnizațiile și orice alte sume de aceeași natură, altele decât cele acordate pentru acoperirea cheltuielilor de transport și cazare primite pe perioada deplasării, în altă localitate, în țară și în străinătate, în interesul desfășurării activității, astfel cum este prevăzut în raportul juridic, de către administratorii stabiliți potrivit actului constitutiv, contractului de administrare/mandat, de către directorii care își desfășoară activitatea în baza contractului de

mandat potrivit legii, de către membrii directoratului de la societățile administrate în sistem dualist și ai consiliului de supraveghere, potrivit legii, precum și de către manageri, în baza contractului de management prevăzut de lege, pentru partea care depășește plafonul neimpozabil stabilit astfel:

(i) în țară, 2,5 ori nivelul legal stabilit pentru indemnizație, prin hotărâre a Guvernului, pentru personalul autorităților și instituțiilor publice, în limita a 3 remunerații prevăzute în raportul juridic;

(ii) în străinătate, 2,5 ori nivelul legal stabilit pentru diurnă prin hotărâre a Guvernului pentru personalul român trimis în străinătate pentru îndeplinirea unor misiuni cu caracter temporar, în limita a 3 remunerații prevăzute în raportul juridic;

Plafonul aferent valorii a 3 remunerații prevăzute în raportul juridic se calculează prin raportarea celor 3 remunerații la numărul de zile lucrătoare din luna respectivă, iar rezultatul se multiplică cu numărul de zile din perioada deplasării;

n) indemnizațiile și orice alte sume de aceeași natură, altele decât cele acordate pentru acoperirea cheltuielilor de transport și cazare, primite pe perioada deplasării în România, în interesul desfășurării activității, de către administratori sau directori, care au raporturi juridice stabilite cu entități nerezidente, astfel cum este prevăzut în raporturile juridice respective, pentru partea care depășește plafonul neimpozabil stabilit la nivelul legal pentru diurna acordată personalului român trimis în străinătate pentru îndeplinirea unor misiuni cu caracter temporar, prin hotărâre a Guvernului, corespunzător țării de rezidență a entității nerezidente de care ar beneficia personalul din instituțiile publice din România dacă s-ar deplasa în țara respectivă;

o) remunerația administratorilor societăților, companiilor/societăților naționale și regiilor autonome, desemnați/numiți în condițiile legii, precum și sumele primite de reprezentanții în adunarea generală a acționarilor și în consiliul de administrație;

p) sume reprezentând salarii/solde, diferențe de salarii/solde, dobânzi acordate în legătură cu acestea, precum și actualizarea lor cu indicele de inflație, stabilite în baza unor hotărâri judecătorești rămase definitive și irevocabile/hotărâri judecătorești definitive și executorii, inclusiv cele acordate potrivit hotărârilor primei instanțe, executorii de drept;

q) indemnizațiile lunare plătite conform legii de angajatori pe perioada de neconcurență, stabilite conform contractului individual de muncă;

r) remunerația brută primită pentru activitatea prestată de zilieri, potrivit legii;

r¹) veniturile obținute de către persoanele fizice care desfășoară activități în cadrul misiunilor diplomatice, oficiilor consulare și institutelor culturale românești din străinătate, în conformitate cu prevederile pct. 5 alin. (1) din cap. IV secțiunea a 3-a al anexei nr. IV la Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice;

s) orice alte sume sau avantaje în bani ori în natură.

VII.2. Venituri din activități independente - art. 67 din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal - definirea veniturilor din activități independente:

(1) *Veniturile din activități independente cuprind veniturile din activități de producție, comerț, prestări de servicii, veniturile din profesii liberale și veniturile din drepturi de proprietate intelectuală, realizate în mod individual și/sau într-o formă de asociere, inclusiv din activități adiacente;*

(2) *Constituie venituri din profesii liberale veniturile obținute din prestarea de servicii cu caracter profesional, potrivit actelor normative speciale care reglementează organizarea și exercitarea profesiei respective;*

VII.3. Venituri din cedarea folosinței bunurilor - art. 83 din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal - definirea veniturilor impozabile din cedarea folosinței bunurilor:

(1) Veniturile din cedarea folosinței bunurilor sunt veniturile, în bani și/sau în natură, provenind din cedarea folosinței bunurilor mobile și imobile, obținute de către proprietar, uzufructuar sau alt deținător legal, altele decât veniturile din activități independente;

(2) **(Atenție!)** Persoanele fizice care realizează venituri din cedarea folosinței bunurilor din derularea unui număr mai mare de 5 contracte de închiriere la sfârșitul anului fiscal, începând cu anul fiscal următor, califică aceste venituri în categoria venituri din activități independente și le supun regulilor de stabilire a venitului net pentru această categorie. În aplicarea acestei reglementări, se emite ordin al președintelui A.N.A.F.

(2¹) Sunt considerate venituri din cedarea folosinței bunurilor și veniturile obținute de către proprietar din închirierea în scop turistic a camerelor situate în locuințe proprietate personală, indiferent de numărul de locuințe în care sunt situate acestea.

(3) Închirierea în scop turistic de către proprietari a camerelor situate în locuințele proprietate personală, altele decât cele care constituie structuri de primire turistică, potrivit legislației specifice, reprezintă oferirea posibilității de ședere pentru o perioadă de minimum 24 de ore și maximum 30 de zile într-un an calendaristic oricărei persoane care călătorește în scop turistic în afara mediului său obișnuit de viață.

(4) Veniturile realizate din închirierea în scop turistic a unui număr de camere cuprins între unu și 5 camere inclusiv, în cursul unui an fiscal, se determină pe baza normei anuale de venit. În cazul depășirii numărului de 5 camere de închiriat în cursul aceluiași an fiscal, determinarea venitului se efectuează pe baza normei anuale de venit pentru întregul an fiscal.

(5) În cazul depășirii numărului de 5 camere de închiriat în cursul anului fiscal, începând cu anul fiscal următor determinarea venitului net se realizează în sistem real și se supune impunerii potrivit prevederilor cap. II - Venituri din activități independente.

VII.4. Venituri din investiții - art. 91 din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal - definirea veniturilor din investiții:

Veniturile din investiții cuprind:

- a) venituri din dividende;
- b) venituri din dobânzi;
- c) câștiguri din transferul titlurilor de valoare și orice alte operațiuni cu instrumente financiare, inclusiv instrumente financiare derivate;
- d) câștiguri din transferul aurului financiar, definit potrivit legii;
- e) venituri din lichidarea unei persoane juridice.

VII.5 Venituri din pensii - art. 99 din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal - definirea veniturilor din pensii:

“Veniturile din pensii reprezintă sume primite ca pensii de la fondurile înființate din contribuțiile sociale obligatorii făcute către un sistem de asigurări sociale, inclusiv cele din fonduri de pensii facultative și cele finanțate de la bugetul de stat, diferențe de venituri din pensii, precum și sume reprezentând actualizarea acestora cu indicele de inflație”.

VII.6. Venituri din activități agricole - art. 103 din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal - definirea veniturilor din activități agricole:

“(1) Veniturile din activități agricole cuprind veniturile obținute individual sau într-o formă de asociere, fără personalitate juridică, din: a) cultivarea produselor agricole vegetale, precum și prelucrarea, procesarea și valorificarea lor în stare naturală;

b) exploatarea plantațiilor viticole, pomicole, arbuștilor fructiferi și altele asemenea;

c) creșterea și exploatarea animalelor, inclusiv din valorificarea produselor de origine animală, în stare naturală.

(2) Veniturile din silvicultură și piscicultură reprezintă veniturile obținute din recoltarea și valorificarea produselor specifice fondului forestier național, respectiv a produselor lemnoase și nelemnoase, precum și cele obținute din exploatarea amenajărilor piscicole”.

VII.7. Venituri din premii și jocuri de noroc - art. 108 din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal - definirea veniturilor din premii și din jocuri de noroc:

“(1) Veniturile din premii cuprind veniturile din concursuri, altele decât cele prevăzute la art. 62², sumele primite ca urmare a participării la Loteria bonurilor fiscale, potrivit prevederilor Ordonanței Guvernului nr. 10/2015 pentru organizarea Loteriei bonurilor fiscale, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 166/2015, precum și din promovarea produselor/serviciilor ca urmare a practicilor comerciale.

² Nu intră în această categorie următoarele venituri prevăzute la art. 62 din Codul Fiscal:
Art. 62 din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal

Venituri neimpozabile

În înțelesul impozitului pe venit, următoarele venituri nu sunt impozabile:

- a) ajutoarele, indemnizațiile și alte forme de sprijin cu destinație specială, primite de la bugetul de stat, bugetul asigurărilor sociale de stat, bugetele fondurilor speciale, bugetele locale și din alte fonduri publice sau colectate public, inclusiv cele din fonduri externe nerambursabile, precum și cele de aceeași natură primite de la organizații neguvernamentale, potrivit statutelor proprii, sau de la alte persoane;
- b) indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă acordate, potrivit legii, persoanelor fizice, altele decât cele care obțin venituri din salarii și asimilate salariilor;
- c) indemnizațiile pentru: risc maternal, maternitate, creșterea copilului și îngrijirea copilului bolnav, îngrijirea pacientului cu afecțiuni oncologice, potrivit legii;
- d) recompense acordate conform legii din fonduri publice;
- e) veniturile realizate din valorificarea, prin centrele de colectare, a bunurilor mobile sub formă deșeurilor, care fac obiectul programelor naționale finanțate din bugetul de stat sau din alte fonduri publice;
- f) veniturile de orice fel, în bani sau în natură, primite la predarea deșeurilor din patrimoniul personal;
- g) sumele încasate din asigurări de orice fel reprezentând despăgubiri, sume asigurate, precum și orice alte drepturi, cu excepția câștigurilor primite de la societățile de asigurări ca urmare a contractului de asigurare încheiat între părți, cu ocazia tragerilor de amortizare;
- h) despăgubirile în bani sau în natură primite de către o persoană fizică ca urmare a unui prejudiciu material suferit de aceasta, inclusiv despăgubirile reprezentând daunele morale;
- i) sumele primite ca urmare a exproprierii pentru cauză de utilitate publică, conform legii;
- j) sumele primite drept despăgubiri pentru pagube suportate ca urmare a calamităților naturale, precum și pentru cazurile de invaliditate sau deces, conform legii;
- k) pensiile pentru invalizii de război, orfanii, văduvele/văduvii de război, pensiile acordate în cazurile de invaliditate sau de deces pentru personalul participant, potrivit legii, la misiuni și operații în afara teritoriului statului român, pensiile acordate în cazurile de invaliditate sau de deces, survenite în timpul sau din cauza serviciului, personalului încadrat în instituțiile publice de apărare, ordine publică și siguranță națională, sumele fixe pentru îngrijirea pensionarilor care au fost încadrați în gradul I de invaliditate, precum și pensiile, altele decât pensiile plătite din fonduri constituite prin contribuții obligatorii la un sistem de asigurări sociale, inclusiv cele din fonduri de pensii facultative și cele finanțate de la bugetul de stat;
- l) sumele sau bunurile primite sub formă de sponsorizare sau mecenat, conform legii;
- m) veniturile primite ca urmare a transferului dreptului de proprietate asupra bunurilor imobile și mobile din patrimoniul personal, altele decât câștigurile din transferul titlurilor de valoare și/sau aurului de investiții prevăzute la cap. V - Venituri din investiții, precum și altele decât cele definite la cap. IX - Venituri din transferul proprietăților imobiliare din patrimoniul personal;
- n) drepturile în bani și în natură primite de:
  - militarii în termen, soldații și gradații profesioniști care urmează modulul instruirii individuale, elevii, studenții și cursanții instituțiilor de învățământ din sectorul de apărare națională, ordine publică și siguranță națională;

- personalul militar, militarii în termen, polițiștii și funcționarii publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, rezerviștii, pe timpul concentrării sau mobilizării;

o) bursele permise de persoanele care urmează orice formă de școlarizare sau perfecționare în cadru instituționalizat;

o¹) bursele, premiile și alte drepturi sub formă de cazare, masă, transport, echipamente de lucru/protecție și altele asemenea permise de elevi pe parcursul învățământului profesional și tehnic și elevi/studenți pe parcursul învățământului dual preuniversitar/universitar, potrivit reglementărilor legale din domeniul educației naționale;

p) sumele sau bunurile, inclusiv titluri de valoare și aur financiar, primite cu titlu de moștenire ori donație. Pentru proprietățile imobiliare, în cazul moștenirilor și donațiilor se aplică reglementările prevăzute la art. 111 alin. (2) și (3);

q) veniturile primite de membrii misiunilor diplomatice și ai posturilor consulare pentru activitățile desfășurate în România în calitatea lor oficială, în condiții de reciprocitate, în virtutea regulilor generale ale dreptului internațional sau a prevederilor unor acorduri speciale la care România este parte;

r) veniturile nete în valută primite de membrii misiunilor diplomatice, oficiilor consulare și institutelor culturale ale României amplasate în străinătate, precum și veniturile în valută primite de personalul încadrat în instituțiile publice de apărare, ordine publică și siguranță națională, trimis în misiune permanentă în străinătate, în conformitate cu legislația în vigoare;

s) veniturile primite de oficialii organismelor și organizațiilor internaționale din activitățile desfășurate în România în calitatea lor oficială, cu condiția ca poziția acestora de oficial să fie confirmată de Ministerul Afacerilor Externe;

ș) veniturile primite de cetățeni străini pentru activitatea de consultanță desfășurată în România, în conformitate cu acordurile de finanțare nerambursabilă încheiate de România cu alte state, cu organisme internaționale și organizații neguvernamentale;

t) veniturile primite de cetățeni străini pentru activități desfășurate în România, în calitate de corespondenți de presă, cu condiția reciprocității acordate cetățenilor români pentru venituri din astfel de activități și cu condiția ca poziția acestor persoane să fie confirmată de Ministerul Afacerilor Externe;

ț) sumele reprezentând diferența de dobândă subvenționată pentru creditele primite în conformitate cu legislația în vigoare;

u) subvențiile primite pentru achiziționarea de bunuri, dacă subvențiile sunt acordate în conformitate cu legislația în vigoare;

v) veniturile reprezentând avantaje în bani și/sau în natură, stabilite potrivit legii, primite de persoanele cu handicap, veteranii de război, invalizii, orfanii și văduvele de război, accidentații de război în afara serviciului ordonat, persoanele persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, cele deportate în străinătate ori constituite în prizonieri, persoanele care au efectuat stagiul militar în detașamentele de muncă din cadrul Direcției Generale a Serviciului Muncii în perioada 1950 - 1961 și soțiile celor decedați, urmașii eroilor-martiri, răniții și luptătorii pentru victoria Revoluției Române din Decembrie 1989 și pentru revolta muncitorească anticomunistă de la Brașov din noiembrie 1987, precum și persoanele persecutate de către regimurile instaurate în România cu începere de la 6 septembrie 1940 până la 6 martie 1945 din motive etnice;

w) premiile obținute de sportivi medaliați la campionatele mondiale, europene și la jocurile olimpice/paralimpice. Nu sunt venituri impozabile premiile, primele și indemnizațiile sportive acordate sportivilor, antrenorilor, tehnicienilor și altor specialiști, prevăzuți în legislația în materie, în vederea realizării obiectivelor de înaltă performanță: clasarea pe locurile 1 - 6 la campionatele europene, campionatele mondiale și jocurile olimpice/paralimpice, precum și calificarea și participarea la turneele finale ale campionațelor mondiale și europene, prima grupă valorică, precum și la jocurile olimpice/paralimpice, în cazul jocurilor sportive. De asemenea, nu sunt venituri impozabile primele și indemnizațiile sportive acordate sportivilor, antrenorilor, tehnicienilor și altor specialiști, prevăzuți de legislația în materie, în vederea pregătirii și participării la competițiile internaționale oficiale ale loturilor reprezentative ale României. Au același regim fiscal primele acordate sportivilor, antrenorilor, tehnicienilor și altor specialiști, prevăzuți în legislația în materie, din sumele încasate de cluburi ca urmare a calificării și participării la competiții intercluburi oficiale europene sau mondiale;

x) premiile și alte drepturi sub formă de cazare, masă, transport și altele asemenea, obținute de elevi și studenți în cadrul competițiilor interne și internaționale, inclusiv elevi și studenți rezidenți în cadrul competițiilor desfășurate în România;

y) prima de stat acordată pentru economisirea și creditarea în sistem colectiv pentru domeniul locativ, în conformitate cu prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 227/2007, cu modificările și completările ulterioare;

z) alte venituri care nu sunt impozabile, astfel cum sunt precizate la fiecare categorie de venit.

(2) Nu sunt venituri impozabile următoarele:

- a) materialele publicitare, pliantele, mostrele, punctele bonus acordate cu scopul stimulării vânzărilor;
- b) reducerile comerciale de preț acordate persoanelor fizice, altele decât cele acordate contribuabililor care obțin venituri pentru care se aplică regulile de la capitolul III - Venituri din salarii și asimilate salariilor.

(3) Veniturile din jocuri de noroc cuprind toate sumele încasate, bunurile și serviciile primite, ca urmare a participării la jocuri de noroc, indiferent de denumirea venitului sau de forma în care se acordă, inclusiv cele de tip jack-pot, definite conform normelor metodologice”.

VII.8. Venituri din alte surse - art. 114 din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal - definirea veniturilor din alte surse:

“(1) Venituri din alte surse sunt orice venituri identificate ca fiind impozabile, care nu se încadrează în categoriile prevăzute la art. 61 lit. a) - h), altele decât veniturile neimpozabile în conformitate cu prezentul titlu.

(2) În această categorie se includ, însă nu sunt limitate, următoarele venituri:

- a) prime de asigurări suportate de o persoană fizică independentă sau de orice altă entitate, în cadrul unei activități pentru o persoană fizică în legătură cu care suportatorul nu are o relație generatoare de venituri din salarii și asimilate salariilor, potrivit Cap. III - Venituri din salarii și asimilate salariilor;
- a¹) veniturile, cu excepția celor obținute ca urmare a unor contracte încheiate în baza Legii nr. 53/2003 - Codul muncii, republicată, cu modificările și completările ulterioare, sau în baza raporturilor de serviciu încheiate în baza Legii nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici, republicată, cu modificările și completările ulterioare, obținute de către operatorii statistici din activitatea de colectare a datelor de la populație și de la persoanele juridice cuprinse în cercetările statistice efectuate în vederea producerii de statistici oficiale;
- a²) indemnizațiile pentru limită de vârstă acordate în condițiile Legii nr. 357/2015 pentru completarea Legii nr. 96/2006 privind Statutul deputaților și al senatorilor;
- a³) indemnizațiile lunare acordate persoanelor care au avut calitatea de șef al statului român, potrivit prevederilor Legii nr. 406/2001 privind acordarea unor drepturi persoanelor care au avut calitatea de șef al statului român;
- a⁴) indemnizațiile lunare pentru limită de vârstă acordate persoanelor care au exercitat calitatea de primar, viceprimar, președinte al consiliului județean și vicepreședinte al consiliului județean, potrivit prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare;
- b) câștiguri primite de la societățile de asigurări, ca urmare a contractului de asigurare încheiat între părți cu ocazia tragerilor de amortizare;

- c) venituri, sub forma diferențelor de preț pentru anumite bunuri, servicii și alte drepturi, primite de persoanele fizice pensionari, foști salariați, potrivit clauzelor contractului de muncă sau în baza unor legi speciale;
- d) venituri primite de persoanele fizice reprezentând onorarii din activitatea de arbitraj comercial;
- e) venituri obținute de persoana fizică în baza contractului de administrare încheiat potrivit prevederilor Legii nr. 46/2008 - Codul silvic, republicată. Fac excepție veniturile realizate din exploatarea și valorificarea masei lemnoase, definite potrivit legislației în materie, din pădurile pe care contribuabilii le au în proprietate, în volum de maximum 20 mc/an, care sunt neimpozabile;
- f) veniturile distribuite persoanelor fizice membrii formelor asociative de proprietate - persoane juridice, prevăzute la art. 26 din Legea nr. 1/2000 pentru reconstituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor agricole și celor forestiere, solicitate potrivit prevederilor Legii fondului funciar nr. 18/1991 și ale Legii nr. 169/1997, cu modificările și completările ulterioare, altele decât veniturile neimpozabile realizate din:
1. exploatarea și valorificarea masei lemnoase, definite potrivit legislației în materie, din pădurile pe care le au în proprietate, în volum de maximum 20 mc/an, pentru fiecare membru asociat;
  2. exploatarea masei lemnoase, definite potrivit legislației în materie, din pădurile pe care le au în proprietate, în volum de maximum 20 mc/an, acordată fiecărui membru asociat;
- g) veniturile din activități, altele decât cele de producție, comerț, prestări de servicii, profesii liberale și din drepturi de proprietate intelectuală, precum și activități agricole, silvicultură și piscicultură, pentru care sunt aplicabile prevederile Cap. II - Venituri din activități independente și Cap. VII - Venituri din activități agricole, silvicultură și piscicultură;
- h) bunurile și/sau serviciile primite de un participant la persoana juridică, acordate/furnizate de către persoana juridică în folosul personal al acestuia;
- i) suma plătită unui participant la o persoană juridică, în folosul personal al acestuia, pentru bunurile sau serviciile achiziționate de la acesta, peste prețul pieței pentru astfel de bunuri ori servicii;
- j) distribuirea de titluri de participare, definite la art. 7, efectuată de o persoană juridică unui participant la persoana juridică, drept consecință a deținerii unor titluri de participare la acea persoană juridică, altele decât cele prevăzute la art. 93 alin. (2) lit. f);

k) dobânda penalizatoare plătită în condițiile nerespectării termenului de plată a dividendelor distribuite participanților, potrivit prevederilor Legii nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare;

k¹) veniturile obținute de către alte persoane decât titularul dreptului de proprietate, fost proprietar sau moștenitorii legali ori testamentari ai acestuia, de la Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților ca urmare a valorificării dreptului de creanță dobândit în legătură cu măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România potrivit prevederilor Legii nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, cu modificările și completările ulterioare, altele decât cele care se încadrează în categoria venituri din activități independente;

l) veniturile obținute de cedent ca urmare a cesiunii de creanță, respectiv de cesionar din realizarea venitului din creanța respectivă, inclusiv în cazul drepturilor de creanțe salariale obținute în baza unor hotărâri judecătorești rămase definitive și irevocabile/hotărâri judecătorești definitive și executorii, din patrimoniul personal, altele decât cele care se încadrează în categoriile prevăzute la art. 61 lit. a) - h) și art. 62”.

m) venituri din transferul de monedă virtuală.

DECLARAȚIA DE INTERESE

În declarația de interese, se indică numele, prenumele, inițiala tatălui și codul numeric personal al declarantului, adresa de domiciliu a declarantului.

În rubrica privitoare la funcția declarantului, se va introduce funcția prevăzută în ordinul, decizia sau actul administrativ de numire.

Pentru angajator, se precizează denumirea integrală a instituției.

Precizăm că, pentru persoanele care candidează pentru funcțiile de Președinte al României, deputat, senator, membru din România în Parlamentul European, consilier județean, consilier local sau primar, rubrica privitoare la funcția declarantului va fi completată astfel:

- o „Candidat Președinte al României”;
- o „Candidat deputat”;
- o „Candidat senator”;
- o „Candidat europarlamentar”;
- o „Candidat consilier județean”;
- o „Candidat consilier local”;
- o „Candidat primar”.

Atenție: Declarațiile de avere și de interese completate potrivit anexelor nr. 1 și 2 se depun la Biroul Electoral Central sau, după caz, la biroul electoral de circumscripție, odată cu declarația de acceptare a candidaturii, în două exemplare (în format hârtie, fără utilizarea e-DAI).

Persoanele care candidează pentru funcțiile menționate mai sus vor completa instituția în mod corespunzător, ex: candidat primar – Primăria comunei X, județul Y.

Atenție: la secțiunile 1,2,3 și 4 ale declarației de interese, se vor include exclusiv date privitoare la declarant!

La secțiunea 5, se vor include informațiile privind declarantul, soțul sau soția acestuia, precum și rudele sale de gradul I (adică părinții și copiii)!

1.Asociat sau acționar la societăți comerciale, companii/ societăți naționale, instituții de credit, grupuri de interes economic, precum și membru în asociații, fundații sau alte organizații neguvernamentale

Unitatea denumire și adresă = se include denumirea completă a entității și adresa exactă a acesteia.

Calitatea deținută = se va preciza calitatea deținută de către declarant.

Numărul de părți sociale sau de acțiuni

Valoarea totală a părților sociale și/sau a acțiunilor = se va preciza valoarea la zi. Dacă este imposibil să se precizeze valoarea la zi, se va preciza ultima valoare cunoscută de către declarant și data la care această valoare era valabilă (ex: la data cumpărării acțiunilor).

2. Calitatea de membru în organele de conducere, administrare și control ale societăților comerciale, regiilor autonome, companiilor/societăți naționale, instituțiilor de credit, grupurilor de interes economic, asociațiilor sau fundațiilor sau altor organizații neguvernamentale

Unitatea - denumirea și adresa = se include denumirea completă a entității și adresa exactă a acesteia.

Calitatea deținută = se va preciza calitatea deținută de către declarant.

Valoarea beneficiilor = se va preciza valoarea aferentă anului fiscal anterior.

3. Calitatea de membru în cadrul asociațiilor profesionale și/sau sindicale Se va preciza denumirea completă a entității al cărei membru este declarantul.

4. Calitatea de membru în organele de conducere, administrare și control, retribuite sau neretribuite, deținute în cadrul partidelor politice, funcția deținută și denumirea partidului politic

5. Contracte, inclusiv cele de asistență juridică, consultanță juridică, consultanță și civile, obținute ori aflate în derulare în timpul exercitării funcțiilor, mandatelor sau demnităților publice finanțate de la bugetul de stat, local și din fonduri externe ori încheiate cu societăți comerciale cu capital de stat sau unde statul este acționar majoritar/minoritar

Beneficiarul de contract = pentru persoane fizice, se precizează numele și prenumele, iar, în cazul persoanelor juridice, denumirea completă a acestora. Se va preciza adresa completă a persoanei fizice sau juridice.

Instituția contractantă = se va include instituția publică sau societatea comercială parteneră în contract.

Atenție: trebuie declarate toate contractele încheiate cu instituții publice sau societăți comerciale, nu doar cu cele la care declarantul ocupa o funcție publică!

Potrivit art. 2 din Legea nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare, societățile comerciale sunt persoanele juridice constituite în una dintre următoarele forme: a) societate în nume colectiv; b) societate în comandită simplă; c) societate pe acțiuni; d) societate în comandită pe acțiuni și e) societate cu răspundere limitată.

Procedura prin care a fost încredințat contractul = se va preciza care dintre procedurile existente în legislație a fost folosită pentru atribuirea contractului.

Tipul contractului = se preia din contract.

Semnificația coloanelor din tabel este următoarea:

- o coloana **A** - Data încheierii contractului;
- o coloana **B** - Durata contractului;
- o coloana **C** - Valoarea totală a contractului.

Se vor include informații privind contractele încheiate în mod direct de către declarant, soțul sau soția acestuia, de către rudele de gradul I ale declarantului. De asemenea, se vor declara contractele încheiate cu persoane juridice la care persoanele de mai sus au participații: societăți comerciale, persoane fizice autorizate, asociații familiale, cabinete individuale, cabinete asociate, societăți civile profesionale sau societăți civile profesionale cu răspundere limitată care desfășoară profesia de avocat, organizații neguvernamentale, fundații, asociații.

Atenție: NU se declară contractele societăților comerciale pe acțiuni la care declarantul împreună cu soțul/soția și rudele de gradul I dețin mai puțin de 5% din capitalul social al societății, indiferent de modul de dobândire a acțiunilor.

Această excepție se referă strict la societățile comerciale pe acțiuni, nu la societățile comerciale cu răspundere limitată (S.R.L.-uri) sau alte forme de organizare juridică a societăților comerciale.

ÎNTREBĂRI ȘI RĂSPUNSURI

Întrebare:

o În afară de adresa imobilelor (*cu excepția localității unde sunt situate*), se anonimizează și informațiile privind domiciliul declarantului și codul numeric personal din preambulul formularelor declarațiilor de avere și de interese?

Răspuns:

Da. Aceste informații se anonimizează la postarea declarațiilor de avere și de interese pe site-ul instituției și pe Portalul Agenției Naționale de Integritate. Totodată, se anonimizează și semnătura olografă.

Întrebare:

o Ce contracte fac obiectul declarării la punctul 5 din declarația de interese (Anexa 2 din Legea nr. 176/2010, cu modificările și completările ulterioare) ("contracte, inclusiv cele de asistență juridică, consultanță juridică, consultanță și civile, obținute ori aflate în derulare în timpul exercitării funcțiilor, mandatelor sau demnităților publice finanțate de la bugetul de stat, local și din fonduri externe ori încheiate cu societăți comerciale cu capital de stat sau unde statul este acționar majoritar / minoritar")?

Răspuns:

Fac obiect al declarării la punctul 5 din declarația de interese contractele aflate în derulare în momentul completării declarației de interese, cu excepția contractelor societăților comerciale pe acțiuni la care declarantul împreună cu soțul/soția și rudele de gradul I dețin mai puțin de 5% din capitalul social al societății, indiferent de modul de dobândire a acțiunilor. Această excepție se referă strict la societățile comerciale pe acțiuni, nu la societățile comerciale cu răspundere limitată (S.R.L.-uri) sau alte forme de organizare juridică a societăților comerciale.

De asemenea, nu sunt supuse declarării contractele ale căror efecte juridice au încetat înainte de data completării declarației (contractele încheiate/încetate/terminate).

Întrebare:

o Cum trebuie interpretate dispozițiile art. 1 alin. (1) punctul 36, teza a doua, din Legea nr. 176/2010: "(...) personalul instituțiilor și autorităților publice, inclusiv personalul

angajat cu contract individual de muncă, care administrează sau implementează programe ori proiecte finanțate din fonduri externe sau din fonduri bugetare”?

Răspuns:

Potrivit dispozițiilor art. 1 alin. (1) punctul 36 din Legea nr. 176/2010, obligația de a completa declarație de avere și declarație de interese revine personalului instituțiilor și autorităților publice care administrează sau implementează programe ori proiecte finanțate din fonduri externe sau din fonduri bugetare. Prin urmare, această dispoziție legală se aplică inclusiv personalului care are fie un raport de serviciu, fie un contract individual de muncă în cadrul acestor instituții și autorități.

Astfel, toate persoanele care se încadrează în această categorie au obligația de a completa și depune declarații de avere și de interese (selectând în aplicația e-DAI funcția ”Personal care administrează sau implementează programe ori proiecte finanțate din fonduri externe sau din fonduri bugetare”), după cum urmează:

- anual, până la data de 15 iunie;
- în termen de 30 de zile de la data începerii activității în cadrul unui proiect/program cu finanțare din fonduri europene;
- în termen de 30 de zile de la data încetării activității în cadrul unui proiect/program cu finanțare din fonduri europene.

Referitor la declararea veniturilor anuale încasate de persoanele care administrează sau implementează programe ori proiecte finanțate din fonduri externe sau din fonduri bugetare, acestea se vor evidenția separat, pe fiecare proiect în parte (neintegrate în venitul salarial anual) la cap. VII Venituri ale declarantului și ale membrilor săi de familie, realizate în ultimul an fiscal încheiat (potrivit art. 41 din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare), pct. 1 Venituri din salarii.

Declarațiile de avere se completează cu datele aferente anului fiscal anterior, în cazul veniturilor, și cu informațiile la data declarării, pentru celelalte capitole.

Întrebare:

- o **Persoanele care au obligația declarării averii și a intereselor, regăsite la art. 1 alin. (1) pct. 31 din Legea nr. 176/2010, vor depune separat alte declarații de avere și declarații de interese în cazul în care acestea dobândesc și calitatea de personal regăsit la art. 1 alin. (1) pct. 36?**

Răspuns:

Persoanele prevăzute la art. 1 din Legea nr. 176/2010 au obligația să depună declarații pentru fiecare dintre funcțiile exercitate. Astfel, persoanele care au obligația declarării averii și a intereselor conform art. 1 alin. (1) pct. 31 din Legea nr. 176/2010, **vor depune separat** alte declarații de avere și de interese în cazul în care acestea dobândesc și calitatea de personal prevăzut la art. 1 alin. (1) pct. 36 din același act normativ, selectând în aplicația e-DAI funcția "Personalul care administrează sau implementează programe ori proiecte finanțate din fonduri externe sau din fonduri bugetare".

Referitor la declararea veniturilor anuale încasate de persoanele care administrează sau implementează programe ori proiecte finanțate din fonduri externe sau din fonduri bugetare, acestea se vor evidenția separat (neintegrate în venitul salarial anual) la cap. VII Venituri ale declarantului și ale membrilor săi de familie, realizate în ultimul an fiscal încheiat (potrivit art. 41 din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare), pct. 1 Venituri din salarii.

Totodată, subliniem faptul că deponentul are obligația completării și transmiterii declarațiilor de avere și de interese pentru fiecare funcție deținută, atât pentru funcția de bază, cât și pentru cea/cele din fiecare proiect, astfel:

- Depunere declarații de avere și de interese la numire;
- Depunere declarații de avere și de interese anuale;
- Depunere declarații de avere și de interese la încetare.

Întrebare:

o **Persoanele implicate în contractele de cercetare (grant-uri) finanțate din fonduri externe sau din fonduri bugetare încadrate în institute de cercetare și universități din învățământul de stat au obligația declarării averii și a intereselor?**

Răspuns:

Conform dispozițiilor art. 1 alin. (1) punctul 36 din Legea nr. 176/2010), personalul instituțiilor publice, inclusiv personalul angajat cu contract individual de muncă, implicat în realizarea procesului de privatizare, precum și personalul instituțiilor și autorităților publice, inclusiv personalul angajat cu contract individual de muncă, care administrează sau implementează programe ori proiecte finanțate din fonduri externe sau din fonduri bugetare, au obligația declarării averii și a intereselor.

Întrebare:

o Dacă este posibilă asigurarea confidențialității veniturilor încasate de către soțul / soția declarantului, ca urmare a unor raporturi de muncă / civile / comerciale sau de orice altă natură cu entități de drept privat, prin anonimizarea veniturilor obținute sau trimitere la alte documente?

Răspuns:

Regimul declarațiilor de avere și a declarațiilor de interese este reglementat de Legea nr. 176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative.

Din interpretarea sistematică a dispozițiilor legale incidente, menționăm că nedepunerea declarațiilor de avere și a declarațiilor de interese în termenele prevăzute de prezenta lege, precum și nedeclararea, în declarația întocmită potrivit Anexei nr. 1 la Legea nr. 176/2010, a cuantumului veniturilor declarantului, ale soțului/soției, precum și ale copiilor aflați în întreținere, anonimizarea acestora, sau declararea acestora cu trimitere la alte înscrisuri constituie contravenție și se sancționează cu amendă de la 50 Lei la 2.000 Lei, Agenția putând declanșa din oficiu procedura de evaluare, conform art. 29 alin. (1).

Cu toate acestea, în cazurile în care deponenții solicită anonimizarea veniturilor încasate de către aceștia sau de către membrii familiilor acestora, ca urmare a unor raporturi de muncă / civile / comerciale sau de orice altă natură cu entități de drept public sau privat, Agenția Națională de Integritate se pronunță, cu privire la anonimizarea respectivelor venituri pe baza documentelor justificative actualizate anexate (copie certificată a mențiunilor cuprinse în Regulamentul de ordine interioară/Regulamentul de organizare și funcționare/Contractul individual de muncă/Contractul colectiv de muncă în vigoare, etc.), referitoare la obligativitatea respectării clauzelor de confidențialitate cu privire la divulgarea cuantumului veniturilor. Solicitățile se vor transmite exclusiv prin intermediul platformei e-DAI, în cadrul declarației depuse, prin secțiunea dedicată "Anonimizare date" împreună cu documentele justificative actualizate prin care se confirmă existența clauzei, respectiv prin indicarea normelor speciale care instituie obligația de confidențialitate a veniturilor.

Atenție! Scanarea documentelor se va face într-un singur pdf.

În final, raportat la dispozițiile Legii nr. 176/2010, ***declarația de avere se va completa la toate rubricile prevăzute de formularul în cauză, inclusiv cu veniturile declarantului și ale membrilor săi de familie realizate în anul fiscal anterior încheiat***, așa cum sunt acestea prevăzute la art. 61 din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, urmând ca, pentru fiecare caz

în parte și pe baza documentelor justificative anexate declarației de avere, documente din care rezultă existența clauzei de confidențialitate, Agenția Națională de Integritate să se pronunțe cu privire la anonimizarea informațiilor privind veniturile realizate.

Întrebare:

o **Existența unei convenții de separație de patrimoniu, înlătură obligația legală de declarare a bunurilor aparținând soțului/soției persoanei care completează declarație de avere și a declarație de interese?**

Răspuns:

În conformitate cu prevederile din Legea nr. 176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative cu modificările și completările ulterioare:

„Art. 2

Declarațiile de avere și declarațiile de interese se completează potrivit anexelor nr. 1 și 2 și se transmit Agenției exclusiv prin intermediul platformei online de declarare a averii și a intereselor, denumită în continuare e-DAI, gestionată de Agenție.

Art. 3

(1) Declarațiile de avere și declarațiile de interese reprezintă acte personale, putând fi rectificate numai în condițiile prevăzute de prezenta lege.

(2) Declarațiile de avere se fac în scris, pe propria răspundere, și cuprind drepturile și obligațiile declarantului, ale soțului/soției, precum și ale copiilor aflați în întreținere, potrivit anexei nr.1.

Conform prevederilor din Anexa 1 - Legea nr. 176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative:

*1) Prin „familie” se înțelege soțul/soția și copiii aflați în întreținerea acestora.

Conform prevederilor din Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil:

Art. 360

Regimul bunurilor

(1) Fiecare dintre soți este proprietar exclusiv în privința bunurilor dobândite înainte de încheierea căsătoriei, precum și a celor pe care le dobândește în nume propriu după această dată.

(2) Prin convenție matrimonială, părțile pot stipula clauze privind lichidarea acestui regim în funcție de masa de bunuri achiziționate de fiecare dintre soți în timpul căsătoriei, în baza căreia se va calcula creanța de participare. Dacă părțile nu au convenit altfel, creanța de participare reprezintă jumătate din diferența valorică dintre cele două mase de achiziții nete și va fi datorată de către soțul a cărui masă de achiziții nete este mai mare, putând fi plătită în bani sau în natură.

Conform prevederilor Pct. I. 1 Anexa I la Legea nr. 176/2010, la "Titular" se menționează, în cazul bunurilor proprii, numele proprietarului (titularul, soțul/soția, copilul), iar în cazul bunurilor în coproprietate, cota-parte și numele coproprietarilor. Astfel, declararea bunurilor proprii ale soțului/soției reprezintă o obligație independentă de încheierea unei convenții privind separația de bunuri achiziționate în timpul căsătoriei.

Art. 230

La data intrării în vigoare a Codului civil se abrogă: bb) orice alte dispoziții contrare, chiar dacă acestea sunt cuprinse în legi speciale."

Dispozițiile art. 230 din Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil nu înlătură de la aplicare dispozițiile Legii nr. 176/2010, având în vedere faptul că, pe de o parte nu există alte dispoziții contrare în Legea nr. 176/2010 față de Codul civil, iar, pe de altă parte, Legea nr. 176 din 2010 reglementează obligații privind declararea averii de către persoanele care ocupă funcții publice, inclusiv declararea unor bunuri proprii ale soțului/soției. Existența unei convenții de separare a patrimoniilor nu înlătură de la aplicare dispozițiile legii speciale.

Declararea averii are ca scop asigurarea transparenței veniturilor realizate și a averii dobândite în exercitarea funcției publice de către declarant împreună cu familia.

În acord cu dispozițiile legale de mai sus, opinăm în sensul declarării, în cuprinsul declarațiilor de avere și de interese, atât a bunurilor proprii ale declarantului, precum și a bunurilor deținute de acesta împreună cu familia, sau deținute exclusiv de familia acestuia, prin „familie” înțelegându-se soțul/soția și copiii aflați în întreținerea acestora.

Întrebare:

o **Formularele tip pentru declarația de avere și declarația de interese cuprinse în anexele Legii nr. 176/2010, pot fi modificate de angajator în sensul schimbării art.292 Cod penal, cu art. 326 din Noul Cod Penal?**

Răspuns:

În conformitate cu dispozițiile art. 2 și 3 din Legea nr. 176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative:

„Art. 2:

Declarațiile de avere și declarațiile de interese se completează potrivit anexelor nr. 1 și 2 și se transmit Agenției exclusiv prin intermediul platformei online de declarare a averii și a intereselor, denumită în continuare e-DAI, gestionată de Agenție.

Art. 3:

(1) Declarațiile de avere și declarațiile de interese reprezintă acte personale, putând fi rectificate numai în condițiile prevăzute de prezenta lege.

(2) Declarațiile de avere se întocmesc pe propria răspundere, și cuprind drepturile și obligațiile declarantului, ale soțului/soției, precum și ale copiilor aflați în întreținere, potrivit anexei nr.1.

(3) Declarațiile de interese se întocmesc pe propria răspundere și cuprind funcțiile și activitățile prevăzute în anexa nr. 2, potrivit prevederilor Legii nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției, cu modificările și completările ulterioare.”

În conformitate cu prevederile articolul 7 din Legea nr. 187 din 24 octombrie 2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal:

“Art. 7:

Ori de câte ori o normă în vigoare face trimitere la una sau mai multe infracțiuni prevăzute de Codul penal din 1969 sau de o lege specială modificată prin dispozițiile prezentei legi, trimiterea se consideră făcută la infracțiunea sau infracțiunile prevăzute de legea nouă, având aceleași elemente constitutive.”

Astfel, formularele declarației de avere și declarație de interese, prevăzute la anexele nr. 1 și 2 din Legea nr. 176/2010, sunt în vigoare în forma actuală și nu pot fi modificate de către persoanele care au obligația de a le completa sau de către angajator, în speță fiind aplicabile

dispozițiile art. 7 din Legea nr. 187 din 24 octombrie 2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal.

Întrebare:

○ Referitor la legalitatea publicării și menținerii pe site-ul instituțiilor a datelor personale cuprinse în declarațiile de avere și de interese în contextul intrării în vigoare a Regulamentului UE 2016/679.

Răspuns:

Conform prevederilor din Regulamentul UE 679/27.04.2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (Regulamentul general privind protecția datelor):

„Art. 4

În sensul prezentului regulament:

1. „date cu caracter personal” înseamnă orice informații privind o persoană fizică identificată sau identificabilă („persoană vizată”); o persoană fizică identificabilă este o persoană care poate fi identificată, direct sau indirect, în special prin referire la un element de identificare, cum ar fi un nume, un număr de identificare, date de localizare, un identificator online, sau la unul sau mai multe elemente specifice, proprii identității sale fizice, fiziologice, genetice, psihice, economice, culturale sau sociale;
2. „prelucrare” înseamnă orice operațiune sau set de operațiuni efectuate asupra datelor cu caracter personal sau asupra seturilor de date cu caracter personal, cu sau fără utilizarea de mijloace automatizate, cum ar fi colectarea, înregistrarea, organizarea, structurarea, stocarea, adaptarea sau modificarea, extragerea, consultarea, utilizarea, divulgarea prin transmitere, diseminarea sau punerea la dispoziție în orice alt mod, alinierea sau combinarea, restricționarea, ștergerea sau distrugerea;
7. „operator” înseamnă persoana fizică sau juridică, autoritatea publică, agenția sau alt organism care, singur sau împreună cu altele, stabilește scopurile și mijloacele de prelucrare a datelor cu caracter personal; atunci când scopurile și mijloacele prelucrării sunt stabilite prin dreptul Uniunii sau dreptul intern, operatorul sau criteriile specifice pentru desemnarea acestuia pot fi prevăzute în dreptul Uniunii sau în dreptul intern;
11. „consimțământ” al persoanei vizate înseamnă orice manifestare de voință liberă, specifică, informată și lipsită de ambiguitate a persoanei vizate prin care aceasta acceptă, printr-o declarație sau printr-o acțiune fără echivoc, ca datele cu caracter personal care o privesc să fie prelucrate;

12. „încălcarea securității datelor cu caracter personal” înseamnă o încălcare a securității care duce, în mod accidental sau ilegal, la distrugerea, pierderea, modificarea, sau divulgarea neautorizată a datelor cu caracter personal transmise, stocate sau prelucrate într-un alt mod, sau la accesul neautorizat la acestea;

„Art. 5

(1) *Datele cu caracter personal sunt:*

a) *prelucrate în mod legal, echitabil și transparent față de persoana vizată („legalitate, echitate și transparență”);*

b) *colectate în scopuri determinate, explicite și legitime și nu sunt prelucrate ulterior într-un mod incompatibil cu aceste scopuri; prelucrarea ulterioară în scopuri de arhivare în interes public, în scopuri de cercetare științifică sau istorică ori în scopuri statistice nu este considerată incompatibilă cu scopurile inițiale, în conformitate cu articolul 89 alineatul (1)*

(„limitări legate de scop”);

c) *adecvate, relevante și limitate la ceea ce este necesar în raport cu scopurile în care sunt prelucrate („reducerea la minimum a datelor”);*

d) *exacte și, în cazul în care este necesar, să fie actualizate; trebuie să se ia toate măsurile necesare pentru a se asigura că datele cu caracter personal care sunt inexacte, având în vedere scopurile pentru care sunt prelucrate, sunt șterse sau rectificate fără întârziere („exactitate”);*

e) *păstrate într-o formă care permite identificarea persoanelor vizate pe o perioadă care nu depășește perioada necesară îndeplinirii scopurilor în care sunt prelucrate datele; datele cu caracter personal pot fi stocate pe perioade mai lungi în măsura în care acestea vor fi prelucrate exclusiv în scopuri de arhivare în interes public, în scopuri de cercetare științifică sau istorică ori în scopuri statistice, în conformitate cu articolul 89 alineatul (1), sub rezerva punerii în aplicare a măsurilor de ordin tehnic și organizatoric adecvate prevăzute în prezentul regulament în vederea garantării drepturilor și libertăților persoanei vizate*

(„limitări legate de stocare”);

f) *prelucrate într-un mod care asigură securitatea adecvată a datelor cu caracter personal, inclusiv protecția împotriva prelucrării neautorizate sau ilegale și împotriva pierderii, a distrugerii sau a deteriorării accidentale, prin luarea de măsuri tehnice sau organizatorice corespunzătoare („integritate și confidențialitate”).*

(2) *Operatorul este responsabil de respectarea alineatului (1) și poate demonstra această respectare („responsabilitate”).*

Art. 6

(1) Prelucrarea este legală numai dacă și în măsura în care se aplică cel puțin una dintre următoarele condiții:

- a) *persoana vizată și-a dat consimțământul pentru prelucrarea datelor sale cu caracter personal pentru unul sau mai multe scopuri specifice;*
- b) *prelucrarea este necesară pentru executarea unui contract la care persoana vizată este parte sau pentru a face demersuri la cererea persoanei vizate înainte de încheierea unui contract;*
- c) *prelucrarea este necesară în vederea îndeplinirii unei obligații legale care îi revine operatorului;*
- d) *prelucrarea este necesară pentru a proteja interesele vitale ale persoanei vizate sau ale altei persoane fizice;*
- e) *prelucrarea este necesară pentru îndeplinirea unei sarcini care servește unui interes public sau care rezultă din exercitarea autorității publice cu care este investit operatorul;*
- f) *prelucrarea este necesară în scopul intereselor legitime urmărite de operator sau de o parte terță, cu excepția cazului în care prevalează interesele sau drepturile și libertățile fundamentale ale persoanei vizate, care necesită protejarea datelor cu caracter personal, în special atunci când persoana vizată este un copil.*

Litera (f) din primul paragraf nu se aplică în cazul prelucrării efectuate de autorități publice în îndeplinirea atribuțiilor lor.

(2) Statele membre pot menține sau introduce dispoziții mai specifice de adaptare a aplicării normelor prezentului regulament în ceea ce privește prelucrarea în vederea respectării alineatului (1) literele (c) și (e) prin definirea unor cerințe specifice mai precise cu privire la prelucrare și a altor măsuri de asigurare a unei prelucrări legale și echitabile, inclusiv pentru alte situații concrete de prelucrare, astfel cum este prevăzut în capitolul IX.

(3) Temeiul pentru prelucrarea menționată la alineatul (1) literele (c) și (e) trebuie să fie prevăzut în:

- a) dreptul Uniunii sau
- b) dreptul intern care se aplică operatorului.

În conformitate cu prevederile din Legea nr. 176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative cu modificările și completările ulterioare:

Art. 2

Declarațiile de avere și declarațiile de interese se completează potrivit anexelor nr. 1 și 2 și se transmit Agenției exclusiv prin intermediul platformei online de declarare a averii și a intereselor, denumită în continuare e-DAI, gestionată de Agenție.

Art. 6

(1) Persoanele responsabile cu implementarea prevederilor referitoare la declarațiile de avere și declarațiile de interese au obligația să se înregistreze în această calitate pe e-DAI și au următoarele atribuții:

d) asigură afișarea și menținerea declarațiilor de avere și ale declarațiilor de interese, prevăzute în anexele nr. 1 și 2, pe pagina de internet a instituției, în termen de cel mult 30 de zile de la primire, prin anonimizarea adresei imobilelor declarate, cu excepția localității unde sunt situate, adresei instituției care administrează activele financiare, a codului numeric personal, precum și a semnăturii olografe. Declarațiile de avere și declarațiile de interese se păstrează pe pagina de internet a instituției și a Agenției pe toată durata exercitării funcției sau mandatului și 3 ani după încetarea acestora și se arhivează potrivit legii;

Astfel, declarațiile de avere și de interese vor fi publicate pe site-ul instituției angajatoare, precum și pe portalul declarațiilor de avere și de interese ce funcționează pe site-ul ANI – www.integritate.eu în condițiile art. 6 alin. (1) lit. d) din legea 176/2010, respectiv prin anonimizarea:

- adresei imobilelor declarate, cu excepția localității unde sunt situate;
- adresei instituției care administrează activele financiare;
- codului numeric personal;
- semnăturii.

În situația în care, declarațiile de avere conțin date cu caracter personal ale unor terți care nu au fost informați că vor fi făcute publice, aceștia au posibilitatea de a se adresa Agenției Naționale de Integritate solicitând anonimizarea respectivelor informații, în condițiile prevăzute de dispozițiile Regulamentului nr. 679/2016.

Prin urmare, având în vedere dispozițiile Legii nr. 176/2010, declarațiile de avere se vor completa la toate rubricile prevăzute de formular, urmând ca pentru fiecare caz în parte, pe baza documentelor anexate declarației de avere și din care rezultă existența unei clauze de confidențialitate sau dorința terțului de nu-i fi făcute publice datele cu caracter personal, Agenția Națională de Integritate să procedeze conform prevederilor legale aplicabile privind anonimizarea informațiilor respective.

Întrebare:

- o Trebuie menționate în cadrul declarației de avere alocațiile de stat pentru copii / bursele de merit / indemnizațiile pentru creșterea copilului?

Răspuns:

Alocațiile de stat pentru copii / bursele de merit / indemnizațiile pentru creșterea copilului **nu trebuie menționate în cuprinsul declarațiilor de avere, întrucât aceasta nu face parte din categoria veniturilor impozabile**, conform dispozițiilor art. 61 din Legea nr.227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare "Categoriile de venituri supuse impozitului pe venit, potrivit prevederilor prezentului titlu, sunt următoarele: a) venituri din activități independente, definite conform art. 67; a1) venituri din drepturi de proprietate intelectuală, definite potrivit art. 70; b) venituri din salarii și asimilate salariilor, definite conform art. 76; c) venituri din cedarea folosinței bunurilor, definite conform art. 83; d) venituri din investiții, definite conform art. 91; e) venituri din pensii, definite conform art. 99; f) venituri din activități agricole, silvicultură și piscicultură, definite conform art. 103; g) venituri din premii și din jocuri de noroc, definite conform art. 108; h) venituri din transferul proprietăților imobiliare, definite conform art. 111; i) venituri din alte surse, definite conform art. 114 și 117" și ale art. 62 din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare "În înțelesul impozitului pe venit, următoarele venituri nu sunt impozabile: a) ajutoarele, indemnizațiile și alte forme de sprijin cu destinație specială, primite de la bugetul de stat, bugetul asigurărilor sociale de stat, bugetele fondurilor speciale, bugetele locale și din alte fonduri publice sau colectate public, inclusiv cele din fonduri externe nerambursabile, precum și cele de aceeași natură primite de la organizații neguvernamentale, potrivit statutelor proprii, sau de la alte persoane".

Totodată, pentru alocația de stat pentru copii se au în vedere și prevederile art. 8 din Legea nr. 61/1993 privind alocația de stat pentru copii, cu modificările și completările ulterioare "Alocația de stat pentru copii nu este impozabilă și nu poate fi urmărită silit decât în vederea recuperării sumelor plătite necuvenit cu acest titlu".

Întrebare:

- o În declarația de avere se menționează veniturile încasate pe anul fiscal anterior ale soțului/soției dacă aceștia sunt divorțați?

Răspuns:

Declarațiile de avere cuprind informații despre drepturile și obligațiile declarantului, precum și ale soțului/soției și ale copiilor aflați în întreținere, la data completării declarației.

Dacă la momentul completării declarației de avere deponentul este divorțat, declarația respectivă nu va include drepturile și obligațiile fostului soț/fostei soții.

Întrebare:

- o **Unde pot fi declarate monedele electronice și cash-ul în declarația de avere?**

Răspuns:

Monedele electronice și cash-ul pot fi declarate la capitolul IV.1. Active financiare, pct. 1. Conturi și depozite bancare, fonduri de investiții, forme echivalente de economisire și investire, inclusiv cardurile de credit, dacă valoarea însumată a tuturor acestora depășește 5.000 de euro sau la pct. 3 Alte active producătoare de venituri nete, care însumate depășesc echivalentul a 5.000 de euro pe an, după caz.

O altă prevedere de care deponentul este obligat să țină cont se referă la cadouri, servicii sau avantaje primite gratuit sau subvenționate față de valoarea de piață.

Acestea vor fi declarate dacă îndeplinesc cumulativ două criterii:

- sunt primite din partea unor persoane, organizații, societăți comerciale, regii autonome, companii/societăți naționale sau instituții publice românești sau străine;
- depășesc ca valoare individuală 500 de euro.

Deponentul are obligația menționării acestora în declarația de avere, la capitolul VI *Cadouri, servicii sau avantaje primite gratuit sau subvenționate față de valoarea de piață din partea unor persoane, organizații, societăți comerciale, regii autonome, companii/societăți naționale sau instituții publice românești sau străine, inclusiv burse, credite, garanții, decontări de cheltuieli, altele decât cele ale angajatorului, a căror valoare individuală depășește 500 de euro**.

Se vor enumera inclusiv darurile de nuntă și darurile manuale cu o valoare mai mare de 500 de euro!

Excepție fac cadourile și tratațiile uzuale primite din partea rudelor de gradul I și II (însemnând părinți, copii, frați, bunici, etc).

Întrebare:

- o **Cum se declară veniturile din jocurile de noroc în cadrul declarației de avere?**

Răspuns:

Veniturile din jocurile de noroc cuprind: toate sumele încasate, bunurile și serviciile primite, ca urmare a participării la jocuri de noroc, indiferent de denumirea venitului sau de forma în care se acordă, inclusiv cele de tip jack-pot, definite conform normelor metodologice.

Se completează la capitolul VII.7. *Venituri ale declarantului și ale membrilor săi de familie, realizate în ultimul an fiscal încheiat (potrivit art. 41 din Legea nr. 571/2003 - Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare), pct. 7 Venituri din premii și jocuri de noroc* al declarației, cu următoarele detalii: persoana care a realizat venitul, sursa venitului, obiectul generator de venit și venitul anual încasat.

În declarația de avere, la rubrica „Venituri din premii și din jocuri de noroc”, se va menționa suma efectiv încasată în anul fiscal anterior încheiat la 31 decembrie, fără scăderea depunerilor efectuate.

Tot la capitolul VII pot fi declarate și veniturile din premii, în conformitate cu dispozițiile Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal.

Întrebare:

o **Persoanele suspendate din exercițiul funcției sau al demnității publice pentru o perioadă ce acoperă integral un an fiscal care trebuie să depună declarațiile în termen de 30 de zile de la data încetării suspendării, au obligația depunerii și a declarațiilor anuale?**

Răspuns:

În cazul în care încetarea suspendării raportului de serviciu a intervenit înainte de data de 15 iunie, deponentul are obligația depunerii și a declarațiilor de avere și de interese anuale.

Întrebare:

o **Un funcționar public al cărui raport de serviciu a fost suspendat, la momentul încetării suspendării intervenind o nouă suspendare a raportului de serviciu, are obligația de a depune declarațiile de avere și de interese la momentul încetării primei suspendări?**

Răspuns:

În cazul intervenirii unei noi suspendări a raportului de serviciu, deponentul are obligația depunerii declarațiilor de avere și de interese, conform art.4 alin. (2) teza a treia.

În situația în care nu există o întrerupere a perioadei de suspendare, deponentul va depune declarații de avere și de interese în termen de 30 de zile de la încetarea suspendării.

Întrebare:

- **Antecontractele de vânzare-cumpărare se menționează în declarația de avere?**

Răspuns:

Declarațiile de avere se fac în scris, pe propria răspundere, și cuprind drepturile și obligațiile declarantului, ale soțului/soției, precum și ale copiilor aflați în întreținere, în conformitate cu Anexa nr. 1 din Legea nr. 176/2010. **Antecontractele instituie, de regulă, o obligație de a face și NU sunt translativ de proprietate, astfel că nu se menționează în declarația de avere.**

Întrebare:

- **Trebuie depusă declarație de avere și de interese atunci când există un act de numire privind exercitarea temporară a unei funcții publice de conducere?**

Răspuns:

Declarațiile de avere și declarațiile de interese se depun în termen de 30 de zile de la data numirii sau a alegerii în funcție ori de la data începerii activității. Prin urmare, în perioada exercitării temporare a unei funcții publice de conducere, deponenții au obligația de a completa și depune declarații de avere și de interese, astfel:

- anual, până la data de 15 iunie,
- în termen de 30 de zile de la data numirii sau de la data începerii activității;
- în termen de 30 de zile de la data încetării activității.

Întrebare:

- **Fondul de pensie privată obligatorie - Pilonul II trebuie evidențiat de către deponenți în declarațiile de avere?**

Răspuns:

Deponenții nu au obligativitatea înscrierii în declarațiile de avere a **activelor fondului de pensii administrat privat Pilon II.**

2023

AGENȚIA NAȚIONALĂ DE INTEGRITATE

www.integritate.eu

